

Vrijwilligersbeleid De Wijde Wereld

Woonzorghuis De Wijde Wereld zet vrijwilligers in om zijn doelstellingen beter te kunnen realiseren. Stichting Vrienden van de Wijde Wereld faciliteert bij het opzetten en uitvoeren van het vrijwilligersbeleid. De stichting ontzorgt als het ware De Wijde Wereld. Dit vrijwilligersbeleid is opgesteld en vastgesteld door het bestuur van de stichting Vrienden van De Wijde Wereld na overleg met het bestuur van de vereniging De Wijde Wereld (waarin de ouders vertegenwoordigd zijn) en het zorgduo.

In dit vrijwilligersbeleid is vastgelegd hoe de inzet van vrijwilligers binnen woonzorghuis De Wijde Wereld is geregeld.

1. Uitgangspunten van De Wijde Wereld

Woonzorghuis De Wijde Wereld kent de volgende uitgangspunten in relatie tot de inzet van vrijwilligers:

- De Wijde Wereld is een woonzorghuis voor zes jong-volwassenen met een verstandelijke beperking ('de bewoners') in het centrum van Wageningen.
- De Wijde Wereld is een initiatief van en wordt in stand gehouden door de vereniging De Wijde Wereld, opgericht door de ouders van de bewoners.
- De Wijde Wereld is een leefgemeenschap (en geen instelling) waarin de mens (de bewoner) en zijn ontwikkeling centraal staat.
- De bewoners hebben met elkaar gemeen dat ze 24-uurs opvang nodig hebben en behoefte hebben aan een veilige en sociale leef- en woonomgeving, maar ieder van de zes wordt gekenmerkt door een unieke persoonlijkheid met eigen wensen en mogelijkheden.
- De dagelijkse (bege)leiding en zorg is door de vereniging overgedragen aan het zorgduo, dat direct naast het woonzorghuis woont. Door deze constructie wordt een cultuur nagestreefd waarin balans is tussen:
  - tussen privacy en gezamenlijkheid,
  - tussen regelmaat (met zijn dagelijkse patronen) en afwisseling (met individuele uitdaging).
  - tussen huiselijkheid en participatie in de Wageningse samenleving

Het zorgduo wordt in de dagelijkse zorg en begeleiding ondersteund door enkele professionele medewerkers.

- Om het bovenstaande te realiseren ontplooit De Wijde Wereld - naast de reguliere dagbesteding - gezamenlijke en individuele activiteiten voor de bewoners, zowel binnenshuis als buitenshuis, die bijdragen aan het welzijn, de lichamelijke gezondheid en de persoonlijke ontwikkeling van de bewoners. Het gaat daarbij om activiteiten die in de aard en uitvoering passen bij de hierboven beschreven cultuur.
- Voor de voorbereiding en uitvoering van sommige activiteiten worden vrijwilligers ingezet. Het inzetten van vrijwilligers binnen De Wijde Wereld is daarmee geen doel op zich, maar altijd ondersteunend aan de doelstelling van De Wijde Wereld in relatie tot de bewoners. De vrijwilliger is gast in het huis van de bewoners. Niet de klus staat centraal, maar de bewoner.

2. De vrijwilliger

2.1 Definitie

Een vrijwilliger is iemand die met enige regelmaat (onbetaalde) werkzaamheden verricht voor De Wijde Wereld in de ondersteuning en/of begeleiding van activiteiten. Er is geen dienstverband tussen de organisatie en de vrijwilliger, maar de relatie is ook niet vrijblijvend, want er worden afspraken gemaakt. Waardering voor het werk van de vrijwilliger is belangrijk, maar die vindt op andere wijze plaats dan via financiële beloning.

2.2 Inzet van de vrijwilliger

De vrijwilliger wordt ingezet bij de volgende soorten activiteiten:

1. Vrijwilligerswerk in algemene zin. Het gaat hierbij om werkzaamheden waar bewoners niet bij betrokken zijn.
2. Ondersteuning van gezamenlijke activiteiten. Bij een gezamenlijke activiteit zijn verschillende bewoners betrokken. De begeleiding is meestal in handen van één van de professionals, met ondersteuning van één of meerdere vrijwilligers. Gezamenlijke activiteiten lenen zich goed om als vrijwilliger de 'cultuur' van De Wijde Wereld te leren kennen.
3. Begeleiding van een individuele activiteit. Individuele activiteiten zijn gericht op afzonderlijke bewoners. Een vrijwilliger die één op één een bewoner bij een activiteit begeleidt, noemen we een 'maatjes-vrijwilliger'. Om regelmaat en continuïteit te borgen worden bij dit soort activiteiten bij voorkeur twee vrijwilligers bij toerbeurt ingezet. Een maatjes-vrijwilliger kun je niet zomaar worden; dat vraagt vertrouwen van alle betrokkenen (bewoner, zorgduo, ouders). Dat vertrouwen moet 'verdiend' worden en is soms ook een kwestie van 'gevoel'. Het hangt daarmee niet alleen af van de kwaliteiten van de vrijwilliger.

Ad a. Voorbeelden van vrijwilligerswerk in algemene zin:

- Organisatie van een activiteit of evenement.
- Klussen in of aan de woning, appartementen of werkzaamheden in de tuin.
- Bestuursleden van vereniging of stichting.

Ad b. Voorbeelden van gezamenlijke activiteiten

- Een uitstapje (bijvoorbeeld bioscoop) of clubje (bijvoorbeeld zwemmen) voor verschillende bewoners. Soms is daarvoor een chauffeur nodig.
- Een gezamenlijke activiteit voor verschillende bewoners in De Wijde Wereld (bijvoorbeeld muziek maken, zingen, spelletjes ed).

Ad c. Voorbeelden van individuele activiteiten (maatjes-vrijwilliger)

- Regelmatig op bezoek gaan bij een bewoner, samen uitstapjes maken.
- Begeleiden van een bewoner bij individuele vrijetijdsbesteding (bijvoorbeeld door met een bewoner te gaan wandelen, zwemmen of filmbezoek).
- Postproject: maatje stuurt met regelmaat post naar de bewoner.
- Educatieve activiteiten.

2.3 Kenmerken van de vrijwilliger

Een vrijwilliger moet passen binnen De Wijde Wereld. Dat vraagt om bepaalde kwaliteiten en een bepaalde houding. De vrijwilliger:

- is zich bewust van de kwetsbaarheid van de bewoners en kan zijn/haar handelen daar op afstemmen.
- kan zich inleven in en aanpassen aan de cultuur van De Wijde Wereld
- bezit een vaardigheid of kwaliteit waar behoefte aan bestaat bij De Wijde Wereld (blijkt uit intake gesprek en/of tijdens 'meedraaperiode');
- is bereid om zich met een bepaalde regelmaat in te zetten;
- is zich bewust dat voor het ondersteunen en/of begeleiden van activiteiten met bewoners een 'klik' en vertrouwen nodig is; dat geldt in het bijzonder bij individuele activiteiten;
- is daarom bereid om eerst ingezet te worden bij activiteiten van algemene aard en bij gezamenlijke activiteiten;
- kent de huisregels en de gedragscode van De Wijde Wereld en houdt zich daaraan;
- is aanspreekbaar op zijn/haar gedrag en spreekt anderen op hun gedrag aan (feedback ontvangen en geven);
- is bereid tot het afgeven van een VOG-verklaring (Verklaring omtrent het gedrag) (alleen van toepassing op vrijwilligers die activiteiten uitvoeren waarbij bewoners betrokken zijn).

3. Rol van betrokkenen

Bij de daadwerkelijke inzet en begeleiding van vrijwilligers zijn drie rollen te onderscheiden:

- Stichting Vrienden van De Wijde Wereld,
- de vrijwilligerscoördinator
- het zorgduo

3.1 Stichting Vrienden

Het bestuur van de Stichting Vrienden van de Wijde Wereld heeft een faciliterende rol. De stichting zorgt dat er een pool met vrijwilligers is en zorgt ervoor dat vrijwilligers hun 'werk' kunnen doen. De stichting houdt zich concreet bezig met:

- Voorbereiden van het vrijwilligersbeleid en budget reserveren voor de inzet van vrijwilligers. Budget is nodig voor: onkosten; attenties, verzekering, verklaring omtrent het gedrag, scholing, en dergelijke.
- Wervingsactiviteiten. Werving via huis aan huis bladen, het vrijwilligerscentrum of via bestaande netwerken van betrokkenen. Er vindt gerichte werving plaats, dat wil zeggen op basis van behoefte die is aangegeven door het zorgduo of ouders.
- Intakegesprek met potentiële kandidaten door één lid van het stichtingsbestuur (logischerwijs de vrijwilligerscoördinator) en één namens zorgduo om direct een link te kunnen leggen met de aard van de werkzaamheden. Ouders worden betrokken bij werving van een vrijwilliger voor individuele begeleiding en hebben daarin een doorslaggevende stem. Er wordt uitgegaan van een groeimodel: een vrijwilliger wordt in eerste instantie geworven voor inzet bij algemene of gezamenlijke activiteiten; pas na gebleken geschiktheid voor inzet bij individuele activiteiten.
- Afspraken maken met vrijwilliger. Er worden algemene afspraken gemaakt met de vrijwilliger op het niveau van het vrijwilligersbeleid en die afspraken worden schriftelijk vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst tussen de stichting en de vrijwilliger. Hierin worden geen concrete werkafspraken (inwerken, taken en werktijden) opgenomen. Die worden op de werkvloer gemaakt in de relatie tussen zorgduo en vrijwilliger.

- Verklaring omtrent het gedrag. Alle vrijwilligers die activiteiten uitvoeren waarbij bewoners betrokken zijn, leveren na de meedraaiperiode een verklaring omtrent het gedrag aan bij de stichting. Eventuele kosten hiervoor worden gedragen door de stichting.
- Verzekering. Vrijwilligers zijn verzekerd via de collectieve vrijwilligersverzekering die de Gemeente Wageningen heeft afgesloten.
- Scholing en deskundigheidsbevordering. Waar nodig of wenselijk zorgt de stichting voor (bij)scholing voor vrijwilligers.
- Vertrouwenspersoon. De stichting heeft een vertrouwenspersoon aangesteld. Een vrijwilliger die daar prijs op stelt, kan met raad en daad door de vertrouwenspersoon bijgestaan worden.
- Waardering en onkostenvergoeding. Waardering voor het werk is belangrijk. De stichting zorgt voor een kleine attentie bij bijzondere gelegenheden. Warme persoonlijke contacten en 'morele waardering' zijn belangrijker dan de vergoedingen en attenties. Hier ligt een taak voor het stichtingsbestuur. Zie voor onkostenvergoeding punt 6.
- Beëindiging inzet vrijwilliger. Een bestuurslid van de stichting houdt een exitgesprek bij afscheid/vertrek van de vrijwilliger. Doel hiervan is om de vrijwilliger met een goed gevoel te laten vertrekken en om er als stichting van te leren.

3.2 Vrijwilligerscoördinator

Eén van de bestuursleden van de stichting heeft de rol van 'vrijwilligerscoördinator'. De vrijwilligerscoördinator vormt de link tussen het stichtingsbestuur en het zorgduo aangaande de inzet van vrijwilligers.

- De vrijwilligerscoördinator overlegt regelmatig met het zorgduo over de inzet van, de behoefte aan en de ervaringen met vrijwilligers. En koppelt dat zo nodig terug naar het bestuur van de stichting.
- Tevens informeert de vrijwilligerscoördinator het zorgduo over de activiteiten van de stichting.
- De vrijwilligerscoördinator onderhoudt geen rechtstreekse contacten met de ouders; die contacten lopen altijd via het zorgduo.
- De vrijwilligerscoördinator organiseert één maal per jaar een evaluatiegesprek met de vrijwilliger. Dit gesprek wordt door de vrijwilligerscoördinator gevoerd (of door een lid van het stichtingsbestuur) samen met het zorgduo. Ouders wordt voorafgaand aan dit gesprek om input gevraagd. In het geval van een individuele activiteit worden ouders bij dit gesprek uitgenodigd.

3.3 Zorgduo

Het zorgduo kent – mede vanuit het overleg met de ouders - de behoeften en wensen van de bewoners en is de eerst verantwoordelijke bij de dagelijkse gang van zaken rondom de inzet en begeleiding van vrijwilligers.

- Het zorgduo geeft de concrete vraag voor één of meerdere vrijwilligers door aan het stichtingsbestuur via de vrijwilligerscoördinator, zodat werving opgestart kan worden.
- Het zorgduo woont een intakegesprek met een kandidaat bij
- Betreft ouders wanneer er sprake is van individuele activiteit (maatjes-vrijwilliger)
- Na ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst regelt het zorgduo een planning en/of een inwerkprogramma, zo nodig in overleg met en met ondersteuning van de vrijwilligerscoördinator.

- De dagelijkse begeleiding van de vrijwilliger is de verantwoordelijkheid van het zorgduo. Via de vrijwilligerscoördinator kan hierbij zo nodig ondersteuning van de stichting gevraagd worden.
- Het zorgduo geeft de vrijwilliger alle informatie om met de bewoner(s) te kunnen werken, maar geeft geen inzage in (medische) dossiers van bewoners.

4. Klachtenregeling

- Vrijwilligers overleggen met het zorgduo bij vragen, knelpunten of problemen.
- Indien een vrijwilliger een klacht heeft, wordt deze eerst besproken met het zorgduo.
- Indien dit overleg niet tot overeenstemming met het zorgduo leidt, heeft de vrijwilliger het recht en de verantwoordelijkheid om via de vrijwilligerscoördinator een gesprek aan te vragen met het stichtingsbestuur.
- Het stichtingsbestuur toetst de klacht aan het vrijwilligersbeleid, de huisregels, de gedragscode en aan de gesloten overeenkomst met de vrijwilliger. Op basis daarvan probeert het bestuur tot een passende oplossing te komen.
- Indien voor alle betrokken partijen geen passende oplossing voor handen is, dan zal het stichtingsbestuur het belang van de bewoners en van De Wijde Wereld laten prevaleren boven het belang van de vrijwilliger. In dat geval kan gezocht worden naar een andere taak voor de vrijwilliger of kan besloten worden om de overeenkomst met de vrijwilliger te beëindigen.
- Het bovenstaande protocol geldt ook indien het zorgduo een klacht heeft over een bepaalde vrijwilliger. De klacht wordt eerst besproken met de vrijwilliger, daarna wordt zo nodig opgeschaald naar het stichtingsbestuur. Uiteindelijk komt het stichtingsbestuur tot een besluit zoals bij de vorige bullets beschreven.

5. Eenzijdig beëindigen van de overeenkomst

In de volgende situatie kan het stichtingsbestuur besluiten om de overeenkomst met een vrijwilliger eenzijdig te beëindigen:

- Indien niet de gewenste 'klik' of het noodzakelijke (wederzijdse) vertrouwen bestaat dat redelijkerwijs noodzakelijk is voor de uitvoering van de activiteiten (zie punt 2.2 en 2.3 van dit vrijwilligersbeleid).
- Indien de vrijwilliger de gemaakte afspraken uit de overeenkomst niet na is gekomen.
- Indien na een klacht of conflict zoals beschreven bij punt 4 geen passende oplossing is gevonden.

Te allen tijde wordt het besluit van het stichtingsbestuur mondeling toegelicht aan de vrijwilliger en wordt op respectvolle manier afscheid van elkaar genomen.

6. Regeling Onkostenvergoeding

Uitgangspunt is dat vrijwilligerswerk onbetaald werk is. Vrijwilligers worden voor hun inzet niet betaald. Er is geen onkostenvergoeding voor 'woon-werkverkeer'. In principe werkt De Wijde Wereld met vrijwilligers uit Wageningen en de directe omgeving.

Onkosten gerelateerd aan de uitvoering van activiteiten, waaronder reiskosten en extra toegangskarten worden alleen vergoed na voorafgaande goedkeuring door het stichtingsbestuur.

Bijlagen:

Checklist intake gesprek

Het bestuur van de stichting Vrienden van De Wijde Wereld houdt een intakegesprek met de kandidaat-vrijwilliger. Tijdens dit gesprek worden de volgende onderwerpen besproken:

- Opleiding en ervaring van de vrijwilliger
- Motivatie van de vrijwilliger
- Wensen van de vrijwilliger
- Tijden waarop de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd
- Visie van De Wijde Wereld
- Bespreken van de activiteiten waarop de vrijwilliger (mogelijk) wordt ingezet. Bespreken of de kandidaat-vrijwilliger daarop past.
- Werkwijze van vrijwilligerswerk (duur van inwerktijd, overeenkomst, begeleiding, opzegtermijn et cetera.)
- Rechten en plichten (verzekering, vergoeding, afspraken et cetera.)

SAMENWERKINGSOVEREENKOMST VRIJWILLIGERS

Stichting Vrienden van De Wijde Wereld, vertegenwoordigd door de voorzitter van het bestuur,
mevrouw Stella Efdé

en

De heer / mevrouw....., «Straat», «Postcode» «Woonplaats»
verder te noemen de vrijwilliger,

spreken het volgende af:

1. De vrijwilliger verricht vrijwilligerswerkzaamheden voor woonzorghuis De Wijde Wereld en zijn bewoners met ingang van .....
2. De vrijwilliger werkt onder directe verantwoordelijkheid van het zorgduo, met wie aan het begin praktische afspraken gemaakt worden over aard en planning van de werkzaamheden.
3. In overleg met het zorgduo kan er afgesproken worden dat er eerst sprake is van een 'meedraaiperiode' om kennis te maken met de werkzaamheden en – indien van toepassing – de bewoner(s). De duur hiervan wordt in onderling overleg afgesproken.
4. Beide partijen kunnen de overeenkomst opzeggen met een opzegtermijn van vier weken. In onderling overleg kan hiervan afgeweken worden.
5. Bij twijfel over het functioneren vindt overleg plaats tussen de vrijwilliger, het zorgduo en de vrijwilligerscoördinator en - indien relevant - de ouders van de betrokken bewoner. Bij acuut disfunctioneren volgt in principe altijd onmiddellijke schorsing.

De vrijwilliger verklaart kennis te hebben genomen van de huisregels en de gedragscode van De Wijde Wereld, alsmede van de inhoud van het vrijwilligersbeleid van Stichting Vrienden van De Wijde Wereld. De vrijwilliger gaat akkoord met alle zaken die in deze documenten geregeld zijn.

Getekend te Wageningen op < datum >

Namens Stichting Vrienden van
De Wijde Wereld

De vrijwilliger

Mevrouw Stella Efdé,
Voorzitter van het bestuur

<Naam vrijwilliger>